

PROGRAMACIÓN DE
LINGUAXE E PRÁCTICA MUSICAL
1º DE BACHARELATO
IES DAVID BUJÁN
CURSO 2019-2020

PROFESORA: RUTH PÉREZ TORRES

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	Páx 3
2. CONTRIBUCIÓN ÁS COMPETENCIAS CLAVES	Páx 6
2.1 CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS	Páx 9
3. CONCRECIÓN OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE	Páx 12
4. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA	Páx 24
5. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DAS UNIDADES DIDÁCTICAS	Páx 25
6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS	Páx 27
7. MATERIAIS E RECURSOS	Páx 29
8. AVALIACIÓN	
8.1 CRITERIOS DE AVALIACIÓN	Páx 30
8.2 PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN	Páx 32
8.3 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	Páx 32
9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE	Páx 33
10. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR	Páx 35
11. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE	Páx 35
12. ELEMENTOS TRANSVERSAIS	Páx 37
13. CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR	Páx 40
14. CONTRIBUCIÓN AO PLAN INTEGRACIÓN DAS TIC	Páx 41
15. CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA	Páx 41
16. ACTIVIDADES EXTRAESCOLARES E COMPLEMENTARIAS	Páx 42
17. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA	Páx 43

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A disciplina musical ha de contribuír ao desenvolvemento das capacidades do alumno; o seu carácter formativo reside en que contribúe a educar e desenvolver a sensibilidade artística, e propicia un mellor coñecemento do mundo.

O enfoque que se lle dará á música na ESO baséase fundamentalmente na idea da música como percepción, como coñecemento vital nel que se asocian experiencias musicais anteriores coa nova información, a actitude de escoita e memorización xunto coa predisposición á audición.

O que se pretende fundamentalmente é que o alumno adquira ao longo do curso os coñecementos básicos para comprender a música (audición, expresión e linguaxe musical), para poder contextualizar as creacións musicais na historia e para ser capaces de relacionala con outras linguaxes e manifestacións artísticas.

A música, constitúe unha linguaxe específica, mediante o cal comunicámonos e desenvolvemos as nosas capacidades expresivas. Este área forma parte indispensable dunha educación que pretende o desenvolvemento integral das persoas; e resulta moi beneficiosa para o alumno xa que a través dela se potencia o desenvolvemento de habilidades técnicas e psicomotrices, cultura, valoración crítica, vivencia estética, maior sensibilización etc. Desde esta área preténdese :

- Espertar o interese dos alumnos por esta manifestación artística, superando os prejuicios establecidos ás veces por descoñecemento.
- Capacitar ao alumno para que desenvolva os seus propios gustos, e que poida elixir libremente a súa música.
- Proporcionarlle unha educación musical adecuada que lle permita gozar do feito musical e axúdelle a establecer paralelismos entre a música e o resto das manifestacións artísticas.

CONTEXTUALIZACIÓN

O Concello de Cambre está dentro da área de influencia metropolitana da Coruña; conta cunha extensión de 41 Km² organizadas en 12 parroquias. É un dos oito municipios galegos que non deixa de ver medrar a súa poboación, que é en este momento de 24.191 habitantes agrupados nas 12 parroquias distribuídas en máis de 120 núcleos de poboación chamados aldeas ou lugares. Coa excepción das parroquias de O Temple e Cambre, que constitúen zonas urbanas, as restantes teñen un marcado carácter rural.

A actividade ocupacional ata os anos 70 adicábase á agricultura, desde entón prodúcese un crecemento do sector servicios acompañado por outro máis

moderado das actividades industriais. Hoxe en día o sector máis importante é o terciario (48,61%), seguido do secundario (43,42) e o primario (8,97%) centrado no minifundismo.

O desenvolvemento do sector industrial é discreto, vese impulsado pola creación do polígono industrial do Espírito Santo, na que predomina o comercio maiorista e os depósitos de grandes fábricas, máis que a pura produción. O sector servicios, o de maiores expectativas, desenvolve actividades como o comercio e a hostelería que empregan a casi o 50% da poboación. Séguelle en importancia o transporte, a educación e a saúde. Un dos servicios máis importantes é o do automóbil, a alimentación é unha actividade fortemente representada.

Características socioeconómicas e culturais do contexto:

Trátase dun alumnado que ven dun ambiente suburbano e rural, onde existen familias nas que polo menos dous dos seus constituíntes teñen un traballo fixo, outras con traballo temporais pouco cualificados, e algúns casos: familias con graves problemas económicos na que ningún do dous proxenitores están a traballar, o desestructuradas, onde os alumnos queda a cargo dos avós, ou familias en réxime de acollida.

No que respecta ao **Concello**, existen:

Dúas Escolas de Música: "Sementeira" de titularidade privada e subvencionada polo Concello, que oferta frauta, piano, guitarra, gaita, percusión, saxofón, clarinete, trompeta, tromba, trombón, bombardino, tuba, no que se poden apuntar as rapazas e rapaces desde os 8 anos; e a Escola de Música e baile "As Mariñas" que oferta baile, gaita e canto. En educación dispoñemos dunha Escola Infantil Municipal e varias de titularidade privada, 4 CEIP adscritos aos dous IES da zona, O Afonso X O sabio situado na Barcala e o noso.

Múltiples instalacións deportivas: 4 pabellóns polideportivos, 4 campos de fútbol, 3 piscinas municipais, 12 pistas polideportivas distribuídas nas distintas parroquias. E outras instalacións como 2 locais de usos múltiples en A Barcala e en Cecebre.

Unha Axencia de desenvolvemento local cunha variedade de programas de fomento de emprego en marcha (Xerme, Pértega e Terra das Mariñas), constitúe unha entidade colaboradora do Servicio Galego de Colocación da Xunta, homologada para a impartición de cursos do plan FIP e cursos do Fondo Social Europeo.

Os Servizos Sociais de atención primaria constan de 1 coordinadora, 1 traballadora social, 1 educadora social, 4 traballadoras familiares, 1 monitora para a 3ª idade, 1 preparadora laboral, e desenvolven os seguintes programas: voluntariado, información, orientación e asesoramento, programa de familias, inserción social.

O OMIX (Oficina Municipal de Información Xuvenil) se pon en marcha como centro dinamizador de iniciativas xuvenís que desenvolve programas entre outros como: sendeirismo, rutas aventureiras, cursos, asesoramento de asociacións xuvenís, etc.

No que respecta ao **centro**: o IES comeza a funcionar no curso 1990/1991. Na vila hai outro IES que oferta ciclos formativos de grao medio e superior.

O centro conta ademáis das instalacións propias dun IES, coas seguintes: un aula de informática, unha biblioteca, unha sala de servizos múltiples, e unha cafetería.

O horario do IES é de luns a venres pola mañá de 08,30h a 14,10h e as tardes do luns de 4,30h a 6,10h para a ESO e bacharelato, nas sesións da mañá hai dous recreos, un de 10,10 a 10,30 e outro de 12,10 a 12,30h.

O claustro está composto por 43 profesores, distribuídos nos departamentos seguintes: inglés, normalización, educación física, galego, relixión, bioloxía, física e química, matemáticas, tecnoloxía, lingua castelá, ciencias sociais, francés, educación plástica, música, orientación, latín, grego, economía, filosofía.

En canto as MAD, na actualidade desenvólvense a exención de francés, agrupamentos flexibles para as materias de LC, LG e M que ocupa o 100% do horario da materia, no centro hai escolarizados alumnos con NEAE que teñen elaboradas ou as precisan para este curso ACs.

En canto o persoal non docente conta con dous subalternos, un administrativo e 3 limpiadores/as (un delas contratada a media xornada)

Centros adscritos

- Contamos con dous CEIP adscritos con orientadora propia, o CEIP Gonzalo Torrente Ballester de Sigrás e o CEIP Emilio de Brexo Lema.

No IES estudan 418 alumnos, e no que respecta ao **Departamento de música** ten uns 190 alumnos aproximadamente repartidos da seguinte forma,:

- 2º ESO: 3 grupos.
- 3º ESO: 3 grupo.
- 4º ESO: 1 grupo.
- 1º Bacharelato, 1 grupo.
- 2º de Bacharelato: 2 grupos.

En canto aos recursos persoais;este Departamento está constituído por: Ruth Pérez Torres, que actúa en calidade de Xefe de Departamento e profesor numerario, impartindo clase en todos os niveis e grupos existentes agás, seis horas

de 2º de ESO cuxas clases adscribíronse a Francisco que completa os eu horario con 12h de Filosofía.

2. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE MÚSICA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE

A Recomendación 2006/962/EC, do 18 de decembro de 2006, do Parlamento Europeo e do Consello, sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente recolle que "as competencias clave son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e o seu desenvolvemento persoal, así como exercer a cidadanía activa, incorporarse á vida adulta de xeito satisfactorio e ser capaz de desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Preténdese que o alumnado adquira unhas determinadas competencias básicas; a adquisición das mesmas levarase a cabo de forma progresiva e de xeito integrador nos distintos cursos da ESO. Os obxectivos e contidos establecidos ao longo das etapas da ESO e do BACHARELATO perseguen asegurar o desenvolvemento destas competencias. Asemade os criterios de avaliación destas etapas constitúen os referentes para valorar o progreso na adquisición das mesmas.

Coas materias do currículo pretender que todos os alumnos/as alcancen os obxectivos educativos e, consecuentemente, tamén que adquiran estas competencias básicas, aínda que é certo, que cada unha das áreas contribúe ao desenvolvemento de diferentes competencias e de diferentes xeitos.

O currículo de Música para a Educación Secundaria Obrigatoria articúlase ao redor de dous eixos fundamentais, percepción e expresión, vinculados á súa vez, e de forma directa, coa adquisición dunha cultura musical básica e necesaria para todos os cidadáns.

A percepción refírese ao desenvolvemento de capacidades de discriminación auditiva, de audición activa e de memoria comprensiva da música, tanto durante ou desenvolvemento de actividades de interpretación e creación musical como na audición de obras musicais en vivo ou gravadas.

A expresión alude ao desenvolvemento de todas aquelas capacidades vinculadas coa interpretación e a creación musical. Ademais, pretender establecer puntos de contacto entre o mundo exterior e a música que se aprende nas aulas, establecendo as canles necesarias para estimular o desenvolvemento da percepción, a sensibilidade estética, a expresión creativa e a reflexión crítica, chegando a un grao de autonomía tal que posibilite a participación activa e informada en diferentes actividades vinculadas coa audición, a interpretación e a creación musical.

Respecto á **competencia en comunicación lingüística, (CCL)** a música contribúe, do mesmo xeito que outras áreas, a enriquecer os intercambios comunicativos, e á adquisición e uso dun vocabulario musical básico. Tamén colabora coa integración da linguaxe musical e da linguaxe verbal e coa valoración do enriquecemento que a dita interacción xeral.

Dende o punto de vista da **competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)**, a música realiza a súa achega á mellora da calidade do ambiente identificando e reflexionando sobre o exceso de ruído, a contaminación sonora e o uso indiscriminado da música, co fin de xerar hábitos saudables.

Ao mesmo tempo os contidos relacionados co uso terapéutico da música ou co uso correcto da voz e do aparello respiratorio, non só para conseguir resultados musicais óptimos, senón tamén para previr problemas de saúde, inciden no desenvolvemento desta competencia.

En canto á **competencia matemática**, a música contribúe poñendo en evidencia a necesidade do manexo de principios matemáticos para a comprensión dos elementos básicos da linguaxe musical: a relación entre as distintas figuras, o compás, o timbre ou as agrupacións dos sons en distintos tipos de escalas. Por outra parte non podemos esquecer a relación que teñen coas matemáticas e a física correntes musicais como a música aleatoria, algorítmica, a estocástica e a fractal.

A música tamén contribúe de xeito directo ao desenvolvemento do tratamento da información e da **competencia dixital (CD)**. O uso dos recursos tecnolóxicos no campo da música posibilita o coñecemento e dominio básico do hardware e o software musical, os distintos formatos de son e de audio dixital ou as técnicas de tratamento e gravación do son relacionados, entre outros, coa produción de mensaxes musicais, audiovisuais e multimedia.

Favorece, así mesmo, o seu aproveitamento como ferramenta para os procesos de autoaprendizaxe e a súa posible integración nas actividades de lecer. Ademais a obtención de información musical require de destrezas relacionadas co tratamento da información aínda que desde esta materia, merece especial consideración o uso de produtos musicais e a súa relación coa distribución e os dereitos de autor.

A música tamén contribúe ao desenvolvemento da **competencia para aprender a aprender (CAA)**, potenciando capacidades e destrezas fundamentais para unha aprendizaxe guiada e autónoma como a atención, a concentración e a memoria, á vez que desenvolve o sentido da orde e da análise.

Así mesmo, tamén se traballa esta competencia mediante a escoita reiterada das audicións musicais, para chegar a coñecer unha obra, recoñecela, identificar os

seus elementos e «apropiarse» dá mesma; tomando conciencia das propias posibilidades, e utilizando estratexias de aprendizaxe para xestionar e controlar eficazmente as actividades de interpretación musical e de adestramento auditivo, e mantendo a autoconfianza non éxito dá propia aprendizaxe, ou que permitirá manter a motivación durante ou tempo prolongado que require ou traballo.

No que respecta ás **competencias sociais e cívicas (CSC)**, a música contribúe mediante a participación en actividades musicais e de movemento de distinta índole, especialmente as relacionadas coa interpretación e creación colectiva que requiren dun traballo cooperativo colabora na adquisición de habilidades para relacionarse cos demais.

A participación en experiencias colectivas, musicais e de movemento dá a oportunidade de expresar ideas propias, valorar as dos demais e coordinar as súas propias accións coas doutros integrantes do grupo responsabilizándose na consecución dun resultado.

Non pode esquecerse tampouco que a organización e realización de actividades musicais no centro escolar require a utilización de habilidades sociais para traballar en equipo co fin de levar a cabo un proxecto común: poñerse no lugar doutro, valorar as ideas dos demais, dialogar, negociar e traballar de forma cooperativa e flexible para un ben común.

A materia de música contribúe de forma directa ao desenvolvemento da competencia do **sentido incitativo e espírito emprendedor (CSIEE)**, mediante o traballo colaborativo e a habilidade para planificar e xestionar proxectos. A interpretación e a composición son dous claros exemplos de actividades que requiren dunha planificación previa e de toma de decisións para obter os resultados desexados.

Por outra banda, naquelas actividades relacionadas especialmente coa interpretación musical, desenvólvense capacidades e habilidades tales como a perseveranza, a responsabilidade, a autocrítica e a autoestima, sendo estes factores clave para a adquisición desta competencia.

En último lugar, a música contribúe á adquisición da **competencia da conciencia e expresións culturais (CCEC)** en todos os aspectos que a configuran. Fomenta a capacidade de apreciar, comprender e valorar críticamente diferentes manifestacións culturais e musicais, a través de experiencias perceptivas, expresivas e do coñecemento de músicas de diferentes culturas, épocas e estilos.

A toma de contacto cunha ampla variedade de músicas, tanto do pasado como do presente, favorece a comprensión de diferentes culturas e da súa contribución á sociedade en que vivimos, fomentando a valoración das distintas achegas e a percepción da progresiva fusión de estilos e culturas que se está a realizar nesta arte. A reflexión sobre a presenza incesante da música nas nosas vidas, sobre o uso que dela se fai na publicidade e noutros medios como elemento de manipulación

emotiva, e sobre o seu papel na economía e na creación de novas profesións, desenvolve a valoración crítica e a comprensión da realidade.

Pode potenciar así, actitudes abertas e respectuosas e ofrecer elementos para a elaboración de xuízos fundamentados respecto das distintas manifestacións musicais, establecendo conexións con outras linguaxes artísticas e cos contextos social e histórico os que se circunscribe cada obra.

2.1 CONCRECIÓN DOS ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES QUE FORMAN PARTE DOS PERFIS COMPETENCIAIS.

Competencia linguística

- Identifica e interpreta os signos gráficos propios da linguaxe musical contemporánea
- Describe as características das obras escoitadas, utilizando a terminoloxía axeitada.
- Aplica correctamente a terminoloxía propia da teoría musical.

Competencia matemática (CMCCT)

- Reproduce e identifica intervalos, escalas ou acordes a partir de diferentes alturas, utilizando unha correcta emisión da voz.

Executa con independencia estruturas rítmicas simultáneas, utilizando e desenvolvendo a disociación auditiva e motriz.

- Identifica os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando diferentes soportes.
- Recoñece elementos básicos harmónicos e formais
- Interpreta instrumentalmente ou vocalmente, con total precisión dentro dun tempo establecido, estruturas rítmicas adecuadas a este nivel dunha obra ou un fragmento, sentindo internamente o pulso e aplicando, se procede, as equivalencias nos cambios de compás.
- Percibe o pulso como referencia básica para a execución rítmica, así como a identificación do acento periódico base do compás, e logra unha correcta interiorización do pulso que lle permite posteriormente unha axeitada execución individual ou colectiva.
- Percibe aspectos rítmicos, melódicos, tonais, modais, cadenciais, formais, tímbricos etc., das obras escoitadas ou interpretadas.
- Interpreta instrumentalmente ou vocalmente, con total precisión dentro dun tempo establecido, estruturas rítmicas adecuadas a este nivel dunha obra ou un fragmento, sentindo internamente o pulso e aplicando, se procede, as equivalencias nos cambios de compás.
- Practica a lectura e a escritura musical, recoñecendo a súa importancia para afondar na aprendizaxe da linguaxe musical.
- Coñece os órganos e as funcións do aparello fonador.

- Utiliza correctamente editores de partituras, secuenciadores, MIDI e software para aplicacións audiovisuais.
- Utiliza de forma autónoma os recursos tecnolóxicos como ferramentas para a audición, a interpretación, a creación, a edición, a gravación, a investigación e a aprendizaxe do feito musical.
- Identifica e interpreta os termos e signos relacionados co ritmo e coa expresión musical.
- Identifica e interpreta os signos gráficos propios da linguaxe musical contemporánea

Competencia dixital **CD**

- Utiliza correctamente editores de partituras, secuenciadores, MIDI e software para aplicacións audiovisuais.

Utiliza de forma autónoma os recursos tecnolóxicos como ferramentas para a audición, a interpretación, a creación, a edición, a gravación, a investigación e a aprendizaxe do feito musical.

Competencia de aprender a Aprender **CAA**

- Utiliza de forma autónoma os recursos tecnolóxicos como ferramentas para a audición, a interpretación, a creación, a edición, a gravación, a investigación e a aprendizaxe do feito musical.
- Utiliza os instrumentos da aula cunha técnica correcta.
- Constrúe a través do movemento unha creación coreográfica adecuando a súa concepción ao carácter expresivo da obra.
- Realiza exercicios de respiración, relaxación, articulación, fraseo, etc., e valóraos como elementos imprescindibles para a adquisición da técnica vocal.

CSC

- Reproduce e identifica intervalos, escalas ou acordes a partir de diferentes alturas, utilizando unha correcta emisión da voz.
- Executa con independencia estruturas rítmicas simultáneas, utilizando e desenvolvendo a disociación auditiva e motriz.

Competencia social e cívica (**CSC**)

- Mantén unha actitude positiva ante a música e os compañeiros.
- Percibe o pulso como referencia básica para a execución rítmica, así como a identificación do acento periódico base do compás, e logra unha correcta interiorización do pulso que lle permite posteriormente unha axeitada execución individual ou colectiva.
- Utiliza os instrumentos da aula cunha técnica correcta.
- Mantén unha actitude positiva para integrarse como un membro máis no grupo
- Realiza exercicios de respiración, relaxación, articulación, fraseo, etc., e valóraos como elementos imprescindibles para a adquisición da técnica vocal.

- Reproduce e identifica intervalos, escalas ou acordes a partir de diferentes alturas, utilizando unha correcta emisión da voz.
- Executa con independencia estruturas rítmicas simultáneas, utilizando e desenvolvendo a disociación auditiva e motriz.
- Constrúe a través do movemento unha creación coreográfica adecuando a súa concepción ao carácter expresivo da obra.
- Aplica a técnica vocal para cantar entoada e afinadamente, aplicando as indicacións expresivas e dinámicas presentes na partitura.
- Compórtase de maneira correcta como espectador/a e como intérprete na realización de actividades musicais desenvolvidas en diferentes contextos.

Competencia da conciencia das expresións culturais **CCEC**

- Mantén unha actitude positiva ante a música e os compañeiros.
- Utiliza a lectura e a escritura musical como apoio á audición.
- escoita obras musicais seguindo a partitura.
- Practica a lectura e a escritura musical, recoñecendo a súa importancia para afondar na aprendizaxe da linguaxe musical.
- Interpreta instrumentalmente ou vocalmente, con total precisión dentro dun tempo establecido, estruturas rítmicas adecuadas a este nivel dunha obra ou un fragmento, sentindo internamente o pulso e aplicando, se procede, as equivalencias nos cambios de compás.
- Percibe aspectos rítmicos, melódicos, tonais, modais, cadenciais, formais, tímbricos etc., das obras escoitadas ou interpretadas.
- Interpreta instrumentalmente ou vocalmente, con total precisión dentro dun tempo establecido, estruturas rítmicas adecuadas a este nivel dunha obra ou un fragmento, sentindo internamente o pulso e aplicando, se procede, as equivalencias nos cambios de compás.
- Aplica a técnica vocal para cantar entoada e afinadamente, aplicando as indicacións expresivas e dinámicas presentes na partitura.

Coñece o repertorio traballado e ten capacidade de memorización, sensibilidade musical e capacidade expresiva..

Competencia do sentido iniciativo e o espírito emprendedor **(CSIEE)**

- Asimila os conceptos tonais e modais básicos, desenvolvendo a creatividade e a capacidade de seleccionar e usar libremente os elementos da linguaxe musical de acordo cunha idea e estruturados nunha forma musical
- Mantén unha actitude positiva para integrarse como un membro máis no grupo

3. CONCRECIÓN DOS OBXECTIVOS. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE E COMPETENCIAS CLAVE LINGUAXE E PRÁCTICA MUSICAL: 1º BACHARELATO.

Neste apartado aparece reflectido en **negrita**, aqueles estándares de aprendizaxe, que constitúen o grao mínimo para superar a materia

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de	Competencias clave
Bloque 1. Destrezas musicais					
<ul style="list-style-type: none"> • d • e • f • i • m • ñ 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.1. Utilización da voz, individual ou colectivamente, partindo do coñecemento do aparello fonador, o seu funcionamento, a respiración, a emisión, a articulación, a relaxación e a afinación. • B1.2. Interpretación vocal atendendo ás indicacións relativas á expresión, á dinámica, á agónica, á articulación dos sons e os seus ataques, e á ornamentación musical. 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.1. Entoar cunha correcta emisión da voz, individual ou conxuntamente, unha melodía ou unha canción con acompañamento. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB1.1.1. Coñece os órganos e as funcións do aparello fonador. 	1.	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB1.1.2. Realiza exercicios de respiración, relaxación, articulación, fraseo, etc., e valóraos como elementos imprescindibles para a adquisición da técnica vocal. 		<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CSC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB1.1.3. Aplica a técnica vocal para cantar entoada e afinadamente, aplicando as indicacións expresivas e dinámicas presentes na partitura. 		<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC
<ul style="list-style-type: none"> • c • d • i • n • ñ 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.3. Entoación individual e colectiva de escalas, intervalos melódicos, harmónicos, arpxos ou acordes. 	<ul style="list-style-type: none"> • B1.2. Identificar e reproducir intervalos, modelos melódicos sinxelos, escalas ou acordes arpxiados 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB1.2.1. Reproduce e identifica intervalos, escalas ou acordes a partir de diferentes alturas, utilizando unha correcta emisión da voz. 		<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CSC • CMCCT

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		<ul style="list-style-type: none"> a partir de diferentes alturas. 		
<ul style="list-style-type: none"> c d i m n ñ p 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Interiorización do pulso. B1.5. Interpretación instrumental atendendo ás indicacións relativas á expresión, á dinámica, á agónica, á ornamentación musical, e á articulación dos sons e dos seus ataques. B1.6. Práctica da lectura articulada e da escritura tanto melódica como harmónica nas claves de sol e fa en cuarta, e da escritura tanto melódica como harmónica. B1.7. Práctica de lectura de notas, sen clave, aténdose ao debuxo interválico. B1.8. Práctica da lectura de obras musicais utilizando 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Identificar e executar instrumentalmente ou vocalmente estruturas e patróns rítmicos ou melódicos simultáneos dunha obra breve ou dun fragmento, con ou sen cambio de compás, nun tempo establecido. 	<ul style="list-style-type: none"> LPMB1.3.1. Interpretar instrumentalmente ou vocalmente, con total precisión dentro dun tempo establecido, estruturas rítmicas adecuadas a este nivel dunha obra ou un fragmento, sentindo internamente o pulso e aplicando, se procede, as equivalencias nos cambios de compás. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> LPMB1.3.2. Executa con independencia estruturas rítmicas simultáneas, utilizando e desenvolvendo a disociación auditiva e motriz. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LPMB1.3.3. Práctica da lectura e da escritura musical, recoñecendo a súa importancia para afondar na aprendizaxe da linguaxe musical. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CCEC

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de Competencias clave
	partituras.			
Bloque 2. A audición comprensiva				
<ul style="list-style-type: none"> • i • n • ñ 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.1. Percepción e identificación do pulso, dos acentos e dos compases binarios, ternarios e cuaternarios. • B2.2. Percepción, identificación e transcripción de fórmulas rítmicas básicas orixinadas polo pulso binario ou ternario. • B2.3. Percepción, identificación e transcripción de signos que modifican a duración, síncofes, anacruses, notas a contratempo, cambios de compás, grupos de valoración especial, equivalencias pulso-pulso e fracción-fracción, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.1. Recoñecer autodivament e o pulso dunha obra ou dun fragmento, así como o acento periódico, e interiorizalo para manter durante breves períodos de silencio. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB2.1.1. Percibe o pulso como referencia básica para a execución rítmica, así como a identificación do acento periódico base do compás, e logra unha correcta interiorización do pulso que lle permite posteriormente unha axeitada execución individual ou colectiva. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CSC
<ul style="list-style-type: none"> • b 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.4. 	<ul style="list-style-type: none"> • B2.2. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB2.2.1. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<ul style="list-style-type: none"> • d • e • f • i • n 	<p>Identificación auditiva das características morfolóxicas básicas das obras musicais, tanto as que teñen como fundamento a linguaxe da música culta como as que teñen como fundamento as linguaxes musicais contemporáneas, o jazz, a música tradicional, o rock, o flamenco e as músicas do mundo.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B2.5. Percepción, identificación auditiva e transcripción das escalas, funcións tonais-acordes maiores e menores, acordes de sétima dominante e de sétima disminuída, cadencias e os modos e intervalos fóra do concepto 	<p>Recoñecer auditivamente e describir con posterioridade as características das obras escoitadas ou interpretadas</p>	<p>Percibe aspectos rítmicos, melódicos, tonais, modais, cadenciais, formais, tímbricos etc., das obras escoitadas ou interpretadas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB2.2.2. Utiliza a lectura e a escritura musical como apoio á audición. • 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB2.2.3. Escoita obras musicais seguindo a partitura. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB2.2.4. Escoita e recoñece os elementos básicos das linguaxes propias da música culta, jazz, rock e flamenco, así como os máis importantes da linguaxe musical contemporánea. • 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB2.2.5. Describe as características das obras escoitadas, utilizando a terminoloxía axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CCL

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de	Competencias clave
	<p>tonal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B2.6. Recoñecemento comprensivo das texturas musicais e dos timbres instrumentais nas obras escoitadas ou interpretadas. • B2.7. Recoñecemento auditivo e transcripción dos esquemas rítmicos, das melodías, dos intervalos e dos fragmentos melódicos resultantes da combinación dos devanditos elementos. • B2.8. Reprodución vocal memorizada dos esquemas rítmicos, das melodías, dos intervalos e dos fragmentos melódicos resultantes da combinación dos 				

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>devanditos elementos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B2.9. Identificación de erros ou as diferenzas entre un fragmento escrito e un fragmento escoitado. • B2.10. Transcrición de esquemas harmónicos das obras escoitadas. 			
Bloque 3. A teoría musical				
<ul style="list-style-type: none"> • d • i • n 	<ul style="list-style-type: none"> • B3.1. Coñecemento das grafías das fórmulas rítmicas, simultaneidade de ritmos, signos que modifican a duración, síncope, anacruse, notas a contratempo, os grupos de valoración especial contidos en un e varios pulsos, etc. • B3.2. Coñecemento das grafías e dos termos relativos á expresión musical, á dinámica, ao tempo, á agónica, á 	<ul style="list-style-type: none"> • B3.1. Coñecer e aplicar na lectura e na interpretación de partituras os termos e os signos relacionados co ritmo e coa expresión musical. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.3.1.1. Identifica e interpreta os termos e signos relacionados co ritmo e coa expresión musical. • LPMB.3.1.2. Identifica e interpreta os signos gráficos propios da linguaxe musical contemporánea. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT • CCEC • CCEC • CCL • CMCCT

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>articulación musical e ao ataque dos sons.</p> <ul style="list-style-type: none"> B3.3. Aproximación ás grafías contemporáneas. 			
<ul style="list-style-type: none"> i n 	<ul style="list-style-type: none"> B3.4. Coñecemento das normas de escritura melódica. B3.5. Coñecemento e comprensión dos ritmos característicos das danzas e das obras musicais. B3.6. Coñecemento e comprensión de escalas, funcións tonais, intervalos, cadencias, acordes básicos e complementarios, tonalidade, modalidade e modulación. B3.7. Coñecemento dos principais sistemas de cifraxe harmónica. B3.8. Coñecemento da 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Recoñecer nunha partitura os elementos básicos da linguaxe musical. 	<ul style="list-style-type: none"> LPM3.2.1. Identifica os elementos básicos da linguaxe musical, utilizando diferentes soportes. LPM3.2.2. Recoñece elementos básicos harmónicos e formais. LPM3.2.3. Aplica correctamente a terminoloxía propia da teoría musical. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCEC CCEC CMCCT CCEC CCL

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>ornamentación musical.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B3.9. Comprensión do efecto que producen na música os sons da ornamentación e intensificación expresiva. • B3.10. Ámbito sonoro das claves e a súa relación entre si. 			
Bloque 4. A creación e a interpretación				
<ul style="list-style-type: none"> • c • d • i • l • m • n 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.1. Realización vocal ou instrumental de fórmulas rítmicas orixinadas polo pulso binario ou ternario e as súas variantes. 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.1. Realizar exercicios psicomotores e improvisar estruturas rítmicas sobre un fragmento escoitado de maneira tanto individual como conxunta. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.1.1. Práctica de variantes de fórmulas rítmicas coñecidas e improvisadas libremente, acordándoas co pulso e o compás do fragmento escoitado. 	<ul style="list-style-type: none"> • CMCCT
<ul style="list-style-type: none"> • c • d • i • l • m • n 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.2. Improvisación, tanto individual como colectiva, de breves melodías. • B4.3. Utilización das escalas e acordes máis habituais no sistema 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.2. Improvisar, individualmente ou colectivamente, breves melodías tonais ou modais, pequenas formas musicais partindo de premisas relativas a 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.2.1. Asimilar os conceptos tonais e modais básicos, desenvolvendo a creatividade e a capacidade de seleccionar e usar libremente os elementos da linguaxe musical de acordo cunha idea e 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CSIEE

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	modal e tonal.	diferentes aspectos da linguaxe musical.	estruturados nunha forma musical.	
<ul style="list-style-type: none"> • a • b • c • d • h • i • n 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.4. Interpretación memorizada de obras ou fragmentos musicais vocais adecuados ao nivel, con ou sen acompañamento. 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.3. Interpretar de memoria, individualmente ou conxuntamente, fragmentos de obras do repertorio seleccionado s entre os propostos polo alumnado, valorando as achegas do grupo e desenvolvendo o espírito crítico. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.3.1. Coñece o repertorio traballado e ten capacidade de memorización, sensibilidade musical e capacidade expresiva. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.3.2. Mantén unha actitude positiva ante a música e os compañeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CCEC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.3.3. Utiliza os instrumentos da aula cunha técnica correcta. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CSC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.3.4. Aplica a técnica vocal para cantar entoadamente e afinadamente nas actividades de interpretación. 	<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CSC
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.3.5. Mantén unha actitude positiva para integrarse como un membro máis no grupo. 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CSIEE
<ul style="list-style-type: none"> • a • b • c • d • h • i • l • n 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.5. Achegamento aos procesos compositivos máis habituais. • B4.6. Utilización da 	<ul style="list-style-type: none"> • B4.4. Improvisar ou compor e interpretar unha breve obra musical para unha melodía dada, que necesite a 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.4.1. Crea unha pequena obra musical utilizando os coñecementos musicais adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> • CCEC • CAA • CMCCT • CSIEE
			<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.4.4.2. Constrúe a través do 	<ul style="list-style-type: none"> • CSC • CAA

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de	Competencias clave
	<p>expresión corporal e o movemento corporal como complemento ao feito musical.</p> <ul style="list-style-type: none"> B4.7. Desenvolvemento da lateralidad e a través da realización simultánea de diferentes ritmos básicos 	<p>participación de varios executantes e incorporar movemento coreográfico, utilizando os coñecementos musicais adquiridos.</p>	<p>movemento unha creación coreográfica adecuando a súa concepción ao carácter expresivo da obra.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> a b c n 	<ul style="list-style-type: none"> B4.8. Participación activa na organización e na realización de actividades musicais desenvolvidas en diferentes contextos. B4.9. Participación na organización e na realización de actividades con respecto e disposición para superar estereotipos e prexuízos, tomando conciencia, como parte dun grupo, do 	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Saber comportarse como espectador/a e intérprete, e controlar o medo escénico nas actuacións. 	<ul style="list-style-type: none"> LPMB.4.5.1. Compórtase de maneira correcta como espectador/a e como intérprete na realización de actividades musicais desenvolvidas en diferentes contextos. 		<ul style="list-style-type: none"> CSC
			<ul style="list-style-type: none"> LPMB.4.5.2. Practica as técnicas necesarias para controlar o medo escénico. 		<ul style="list-style-type: none"> CSC

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato				
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de Competencias clave
	enriquecem ento que se produce coas achegas das demais persoas.			
Bloque 5. As tecnoloxías aplicadas ao son				
<ul style="list-style-type: none"> • d • e • f • g • h • i • l • m • n 	<ul style="list-style-type: none"> • B5.1. Fenómeno físico-harmónico; movemento ondulatorio ; serie de Fourier. • B5.2. Características acústicas dos instrumentos: instrumentos transpositores e electrónicos; manipulación artificial do son. • B5.3. Fundamentos dos sistemas de afinación. Proporcións asociadas aos intervalos: consonancia e disonancia. Serie harmónica. Índices acústicos. Diapasón. • B5.4. Transmisión e amortecemento do 	<ul style="list-style-type: none"> • B5.1. Realizar traballos e exercicios aplicando as ferramentas que ofrecen as novas tecnoloxías. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.5.1.1. Utiliza correctamente editores de partituras, secuenciadores, MIDI e software para aplicacións audiovisuais. 	<ul style="list-style-type: none"> • CD • CMCCT

Linguaxe e Práctica Musical. 1º de bacharelato					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de	Competencias clave
	<p>son.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B5.5. Sinal analóxico e sinal dixital. Dixitalización do son analóxico. • B5.6. Síntese do son: mostraxe (samplers), filtros de frecuencias e multipistas. • B5.7. Hardware musical: computadores, tarxetas de son e conexións. • B5.8. Tipos de software musical: editores de partituras, secuenciadores, programas xeradores de acompañamentos e mesas de mesturas. 				
<ul style="list-style-type: none"> • g • h • i • l • n 	<ul style="list-style-type: none"> • B5.9. Prácticas dos sistemas de gravación analóxica ou dixital, de procesamento de sons de comunicaci 	<ul style="list-style-type: none"> • B5.2. Crear pezas sonoras ou audiovisuais utilizando distintos sistemas de reprodución e gravación de son. 	<ul style="list-style-type: none"> • LPMB.5.2.2. Utiliza de forma autónoma os recursos tecnolóxicos como ferramentas para a audición, a interpretación, a creación, a edición, a gravación, a investigación e a 		<ul style="list-style-type: none"> • CAA • CD • CMCCT

Linguaxe e Práctica Musical, 1º de bacharelato					
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	de	Competencias clave
	<p>ón MIDI en interpretacións ou creacións propias.</p> <ul style="list-style-type: none"> • B5.10. Uso da música con soporte electrónico en producións escénicas ou audiovisuais. • B5.11. Realización de sonorizacións a través da improvisación, a composición ou a selección musical de textos ou de imaxes. 		aprendizaxe do feito musical.		

4. GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA LING. E PRÁCTICA MUSICAL 1º BACH

- Utilizar de forma correcta a terminoloxía específica da área da materia, co fin de comunicar aos demais opinións persoais e poder realizar análises e xuízos de valor sobre diferentes feitos musicais.
- Expresar e comunicar ideas ou sentimentos por medio de diversos recursos musicais e dinámicos.
- Ler correctamente fragmentos ou pezas musicais sinxelas como apoio ás tarefas de interpretación e audición; recoñecendo os diferentes elementos da linguaxe musical a partir da lectura das devanditas partituras ou audicións.
- Interpretar pezas musicais para conxuntos instrumentais cunha técnica correcta e certa expresividade, e improvisar polirritmias con instrumentos de percusión desenvolvendo unha actitude respectuosa cara á material da aula e os propios compañeiros.

- Potenciar a capacidade do alumno á hora de recoñecer e reter na memoria, as relacións entre diferentes elementos sonoros a partir da audición, e identificar as características que definen un estilo determinado.
- Investigar e analizar obras musicais realizando unha escoita activa, mostrando interese por coñecer o contexto social e cultural no que se creou dita obra.
- Deducir a partir da análise dunha partitura ou audición, os elementos que a configuran.
- Desenvolver unha actitude de respecto cara ás diferentes opinións e criterios estéticos que definen unha obra musical.
- Mostrar interese por coidar e conservar os medios, aparellos, partituras, etc que se utilicen para estudar música.
- Mostrar interese por participar en festas e celebracións escolares nas que interveña a música.
- Fomentar o hábito do silencio como unha actitude de respecto ante o fenómeno musical xa sexa á hora de realizar interpretacións ou audicións, e favorecer o desenvolvemento dunha actitude consecuente ante as agresións sonoras de no medio e ante o uso indiscriminado de música.
- Potenciar a apertura cara ás novas propostas musicais a partir da audición
- Fomentar un alto coñecemento da linguaxe musical que lles permita abordar partituras con diferentes niveis de dificultade.

5. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN POR UDS 1º BACH

Os tres temas desta etapa están graduados por orde de dificultade, indo de menor a maior a complexidade, de forma que é necesario comprender os primeiros para poder avanzar cos seguintes.

É por elo que o primeiro trimestre presenta un maior número de aspectos a tratar, xa que estes son os contidos máis sinxelos e básicos.

En canto á materia, explicar que o bloque de **Creación e Interpretación**, xunto co de **Audición Comprensiva** ou **Tecnoloxías aplicadas ao son**, constituirán do mesmo xeito que pasaba en 3º da ESO, o eixo sobre o que se desenvolva o resto do temario, actuando a modo de contidos transversais.

Non é posible concibir o feito musical sen realizar unha escoita activa, sen poñer en práctica e interiorizar os conceptos aprendidos, etc etc.

PRIMEIRO TRIMESTRE

UNIDADE 1. LINGUAXE MUSICAL: ASPECTOS BÁSICOS:

CONTIDOS:

1. Conceptos básicos: pentagrama, claves, notas, figuras, silencios.
2. Compases: subdivisión binaria, liñas divisorias, adicionais,
3. Signos de prolongación: puntillo, ligadura e calderón.
4. Os cambios de intensidade: matices, principais termos.
5. Aire ou tempo: termos máis importantes.
6. Alteracións: sostido, bemol, becuadro. Propias e accidentais.

ACTIVIDADES PROPOSTAS:

- Exercicios de lectura de notas, de interpretación de ritmos, equivalencias, liñas divisorias **(CMCCT/CCEC)**
- Escucha activa de audicións para identificar diferentes tipos de compases, matices, etc. **(CAA/CMCCT/CCEC)**
- Interpretación de partituras nas que se poña en práctica o aprendido. **(CMCCT/CCEC/CSC)**

SEGUNDO TRIMESTRE

UNIDADE 2. LINGUAXE MUSICAL: PROFUNDIZACIÓN

CONTIDOS:

1. Intervalos: clasificación
2. Harmonía: conceptos básicos: acordes elementais, 1º e 2º investimento.
3. Escalas: graos, e realización de escalas.
4. Concepto de tonalidade. Enarmónicos.

ACTIVIDADES PROPOSTAS:

- Exercicios de formación de acordes, identificación, creación de escalas, clasificación de intervalos, etc. **(CMCCT/CCEC)**
- Escucha activa de audicións para diferenciar tonalidades maiores e menores etc. **(CAA/CMCCT/CCEC)**
- Interpretación de partituras nas que se poña en práctica o aprendido. **(CMCCT/CCEC/CSC)**

TERCEIRO TRIMESTRE

UNIDADE 3. A OBRA MUSICAL: MELODÍA E TEXTURA

CONTIDOS:

1. A textura: tipos básicos. Audición e identificación a partir de audicións e partituras.
2. Melodía: estrutura ou forma, cadencias. Análise a parti de audición ou partitura.
3. Fisiología da voz: aparellos que interveñen na súa produción, tipos de respiración, clasificación das voces, etc.
4. Folclore: Características da música tradicional. Músicas do mundo:

ACTIVIDADES PROPOSTAS:

- Exercicios de análises de melodías a partir de partituras, tentando identificar forma, estrutura, cadencias, textura, etc. . **(CMCCT/CCEC)**
- Escucha activa de audicións para como apoio para afieanzar os contenidos arriba indicados. **(CAA/CMCCT/CCEC)**
- Interpretación de partituras nas que se poña en práctica o aprendido. **(CMCCT/CCEC/CSC)**

6. CONCRECIÓNS METODOLÓXICAS

Os diversos bloques de contidos teóricos desenvólvense a través das distintas unidades didácticas, polo que se procurará na medida do posible, conseguir unha distribución máis ou menos homoxénea dos contidos teóricos en cada trimestre.

Todos os bloques de contidos relativos a **Interpretación e creación, escoita, e Música e novas tecnoloxías** funcionarán a modo de eixes transversais que se irán desenvolvendo ao longo de todo o curso da seguinte forma:

Mentres que se avanza no desenvolvemento dos contidos teóricos, irase traballando ditos contidos con partituras, para frautas ou para material Orff, o que implicará traballar todos os contidos relativos ao **Bloque de Interpretación e Creación** que actuará coma eixe transversal ao longo do todo o curso. **(CCEC/CAA)**.

Este é un dos bloques máis importantes da materia, ya que gracias a él, o alumnado adquire todo tipo de destrezas psicomotrices á vez que mellora a súa autoestima, autonomía e a conciencia de grupo, sobretudo a hora de interpretar pezas de fmodo colectivo xa sea na aula o en concertos, etc.

O mesmo podería dicirse do **Bloque de escoita**; xa que en todos os temas faise especial fincapé na importancia da audición como base para comprender os distintos conceptos musicais. **(CCEC/CAACCL e CSC)**. Trátase de facer unha escoita activa, e para iso, é necesario crear un ambiente adecuado que permita unha escoita atenta, partindo dos coñecementos previos do alumnado e plantexar audicións motivadoras, sobretudo ao principio.

En canto ao **Bloque de Música e Novas tecnoloxías**, sinalar que en todas as unidades precisan dun soporte dixital para a súa explicación e para facilitar a súa comprensión, xa sexa a través de vídeos, presentacións de power point, gravacións que se realizan de todas as interpretacións do grupo, etc. **(CSIEE/CCEC/CD)**

Á hora de explicar, partiremos dun eixe global que relacione os coñecementos nas distintas áreas de aprendizaxe, fomentando a interdisciplinabilidade coas materias do currículo e buscando sempre unha continuidade cos contidos xa aprendidos en cursos anteriores e. Propoñeremos actividades e exercicios prácticos que desenvolvan diferentes aspectos dos contidos que deban aprenderse e desenvolvan as habilidades e competencias que deban adquirirse.

Como norma xeral, en cada sesión o tempo distribuirase en diferentes bloques na medida do posible, as explicacións teóricas irán apoiadas sempre das súas respectivas audicións ou partituras, que contribúan a aclarar os conceptos máis importantes.

Tras a audición propiamente dita, realízanse preguntas acerca da súa análise, para comprobar se realmente comprendéronse os conceptos. Tamén se utilizarán recursos audiovisuais para a exemplificación dos contidos que se estean traballando.

Así mesmo realizaranse as actividades específicas de cada unidade didáctica, co fin de resolver as posibles dúbidas que poidan exporse.

No desenvolvemento das distintas unidades didácticas, seleccionárase un repertorio de partituras en función do nivel do alumnado, que se traballarán da seguinte maneira: en primeiro lugar solfexarase, atendendo ao seu ritmo e acentuación, logo analizarase a súa melodía, e por último practicarémola con fins expresivos na súa versión vocal ou instrumental.

A práctica levaráse a cabo fundamentalmente co instrumental Orff (instrumentos de percusión indeterminada e determinada tales como xilófonos e metalófonos) e en ocasións (cando non haxa suficientes instrumentos ou cando sexa necesario con frauta doce.

Traballarase nun principio de maneira individual, posteriormente en pequeno grupo e finalmente en gran grupo, cando xa exista un dominio da peza que se está traballando.

Posto que a finalidade desta etapa é o desenvolvemento integral da persoa, intentarase desenvolver unha metodoloxía activa na que o alumno convértase non

principal protagonista do proceso de ensino-aprendizaxe, fomentando nel a capacidade creativa e o espírito crítico fronte aos diferentes feitos musicais

Aínda que, non descártase a posibilidade de utilizar a clase maxistral cando sexa necesaria, presentando primeiramente temas novos e favorecendo posteriormente a participación do alumno con preguntas motivadoras e que inciten ao debate.

Intentarase adaptar o nivel de coñecemento ás características individuais de cada alumno, favorecendo o desenvolvemento dunha aprendizaxe que siga uns esquemas lóxicos e coherentes que permitan a conexión duns novos contidos cos xa adquiridos (aprendizaxe significativa e funcional).

Os principais procedementos a seguir á hora de abordar os diferentes coñecementos serán:

- Cuestionarios orais ou escritos (idóneo para as audicións)
- Caderno do alumno con notas, comentarios, cadros de situación histórico-artística das obras, etc.
- Debates e intervencións en clase para observar o nivel de coñecemento que posúe o alumno, grao de interese, de participación expresión etc.
- Traballos individuais ou en grupos.
- Test de avaliación inicial, e de valoración final da unidade didáctica ou tema, non que explicarán cales son os puntos que máis lles interesou, e por que, etc.

7. MATERIAIS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS

O material a utilizar para o desenvolvemento das clases será o que está disposición do profesorado na aula ca que conta o centro, e que consiste en: por un lado os recursos bibliográficos e discográficos existentes.

A aula de música conta na actualidade con uns 28 instrumentos Orff repartidos entre carrillons, xilófonos e metalófonos, a os que hay que engadir unha batería e todo o instrumental de pequena percusión: claves, maracas, triángulo, etc.

Ademáis temos cun canón proxector e un ordenador con materiais multimedia axustados aos contidos, un equipo de son e máis unha pizarra pautada, a común de tiza, unha guitarra e un piano eléctrico.

En canto aos libros de texto empregados, nos cursos de bacharelato, como en anos anteriores, traballaremos con apuntamentos facilitados por a profesora e material fotocopiado.

8. AVALIACIÓN:

A proposta de avaliación que presentamos é continua, formativa e integradora, e tomará como referente os criterios de avaliación que nós consideramos como **CONTIDOS MÍNIMOS**. A avaliación terá dúas vertentes fundamentais:

- **Avaliación cuantitativa:** baseada no nivel de coñecementos adquiridos e na consecución dos obxectivos nos seus aspectos conceptuais e procedimentales.
- **Avaliación cualitativa:** na que se terán en conta os seguintes factores: actitude (positiva, aberta, participativa, etc) esforzo, interese polo área, e asistencia a clase.

En todo caso, e para que o alumn@ teña unha calificación positiva, tendrá que:

Demostrar que posúe un certo dominio e equilibrio nas distintas destrezas que ten que resolver ao longo do curso. Este dominio terá que verse reflectido nas probas que ten que realizar ao longo de cada avaliación; de tal forma que as distintas partes deberán estar compensadas. O feito de obter unha cualificación moi baixa nunha delas determinará que o alumno non poida ser cualificado de xeito positivo.

Do mesmo xeito, será necesario que os alumn@s **haxan presentado as tarefas propostas polo profesorado a tempo**, e haber mostrado unha **actitude participativa, e colaboradora na clase**.

8.1 CRITERIOS DE AVALIACIÓN/ LINGUAXE MUSICAL 1º BACH

- Coñecemento das grafías, das fórmulas rítmicas básicas, signos que modifican a duración, dinámica, tempo.
- Conceptos de tonalidade, modalidade, funcións tonais, enarmónicos, intervalos, acordes básicos, cadencias, modulación, escalas, etc.
- Práctica dos sistemas de gravación, analóxica ou dixital, de procesamiento de sons de comunicación MIDI, en interpretacións ou creacións propias.
- Uso da música con soporte electrónico en producións escénicas ou audiovisuais.
- Práctica da lectura en clave de Sol e coñecemento do ámbito sonoro e o funcionamento das claves.
- Percepción e identificación dos elementos que interveñen na estrutura dunha obra musical (melodía, harmonía, ritmo, forma e textura) en diferentes agrupacións vocais e instrumentais.
- Comprensión da organización estrutural da música, e utilización dos diferentes modos de representala gráficamente, para reflectir esquemáticamente as partes, seccións e subseccións nas que pode dividirse unha obra musical.

- Utilización de forma correcta a terminoloxía específica do área de Música, co fin de comunicar aos demais opinións persoais e poder realizar análises e xuízos de valor sobre diferentes feitos musicais.
- Expresión e comunicación ideas ou sentimentos por medio de diversos recursos musicais e dinámicos.
- Lectura correcta de fragmentos ou pezas musicais sinxelas como apoio ás tarefas de interpretación e audición; recoñecendo os diferentes elementos da linguaxe musical a partir da lectura de ditas partituras ou audiciones.
- Interpretación de pezas musicais para conxuntos instrumentales cunha técnica correcta e certa expresividade, con instrumentos de percusión desenvolvendo unha actitude respetuosa cara ao material do aula e os propios compañeiros.
- Potenciación da capacidade do alumno á hora de recoñecer e reter na memoria, as relacións entre diferentes elementos sonoros a partir da audición, e identificar as características que definen un estilo determinado.
- Deducción a partir da análise dunha partitura ou audición, os elementos que a configuran como medio de identificación e localización estilística.
- Desenvolvemento dunha actitude de respecto cara ás diferentes opinións e criterios estéticos que definen unha obra musical.
- Interese por coidar e conservar os medios, aparellos, partituras, etc que se utilicen para estudar música.
- Interese por participar en festas e celebracións escolares nas que interveña a música.
- Hábito do silencio como unha actitude de respecto ante o fenómeno musical xa sexa á hora de realizar interpretacións ou audiciones, e favorecer o desenvolvemento dunha actitude consecuente ante as agresións sonoras do medio e ante o uso indiscriminado de música.
- Consolidación dos bos hábitos de escoita e do respecto aos demais durante a interpretación de música.

8.2 PROCEDEMENTOS DA AVALIACIÓN

O alumno será avaliado de forma continua, é dicir día a día, ao finalizar cada unha das clases, das unidades didácticas e ao finalizar o trimestre. Valorarase o progreso individual de cada alumno e do grupo tendo en conta os cambios que este vaia experimentando ao longo do curso, nivel de coñecementos, cambios de interese, de actitude etc.

A recolleita de información para devandita avaliación será constante e coherente recorrendo a procedementos habituais como:

- Observación: do grado do nivel de participación do alumno ao longo de todo o curso, non só en clases de tipo teórico senón tamén nas clases grupales, e nas actividades propostas.

- Revisión de cadernos (si fóse necesario) para controlar a recolleita de información, facendo especial hincapié no tema dos contidos, limpeza, claridade, etc.
- Realización de tarefas, traballos monográficos xa sexa individuais o grupais nos que os alumnos investigarán sobre diferentes épocas, autores, estilos musicais, etc.
- Probas específicas de tipo teórico, o práctico. Nas teóricas se fará unha apreciación global do exame, atendendo a forma de expresión, utilización dunha terminoloxía musical axeitada, ortografía, caligrafía, etc..

As probas prácticas consistirán en interpretacións instrumentais individuais ou en grupo, lectura de notas o desenvolvemento de coreografías..

8.3 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

- **Contidos Teóricos:** recollidos a través de probas específicas. Farase polo menos un exame trimestral dos contidos teóricos traballados na clase: 50% da nota.
- **Contidos Prácticos:** referidos aos exames de interpretacións de pezas cos instrumentos do aula, o as probas coreográficas, etc (no que caso de que o Departamento decida a montaxe do musical), estas probas supondrán un **50% da nota**.

En caso de que o Departamento decida a montaxe do musical, a nota desta bloque vendrá dada pola actitude que o alumn@ desenvolva cara a esta actividade ao longo do curso; tendo en conta a súa participación nas tarefas que se precisen, o seu traballo, e actitude en todo o que supón o desenvolvemento, a elaboración, e a posta en escena de dito montaxe.

A non realización dalgunha destas probas significará a avaliación negativa na materia

Para que a asignatura sexa superada, esixírase ao alumno aprobar as tres avaliacións de forma independentemente. No caso de que estes requisitos non sexan cumpridos non se fará media co resto das avaliacións co cal o área será cualificada negativamente.

Se a algún alumno élle atopado material como cadernos, chuletas, fotocopias, etc. á hora de realizar algunha das probas específicas, a cualificación será a mínima; se se tratase dunha proba con carácter final considerarase que non superou devandita proba e por conseguinte quedará evaluado negativamente na materia.

Despois de cada unha das avaliacións, faráselles unha nova proba escrita de recuperación, a nota mínima que o alumno/a terá que ter para aprobar será de 5 puntos.

O proceso de avaliación terá en conta a diversidade do alumnado e adaptárase en cada caso ás necesidades individuais, facilitando actividades variadas e graduadas en dificultade acordes ás capacidades dos alumnos/as, ofrecéndolles apoio e reforzo ao longo da realización das mesmas.

Os procedementos de avaliación explicaráselle aos alumnos/as os primeiros días da clase e animaráselles a que os teñan por escrito no seu caderno para que poidan consultalos en caso de dúbidas ao longo do curso.

9. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DO ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

Adxúntase cadro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente

ELEMENTOS A AVALIAR	INDICADORES DE LOGRO			Resultado
	Non conseguido	Conseguido parcialmente	Totalmente conseguido	
Programación didáctica.	Non se adecúa ó contexto da aula.	Adecúase parcialmente ó contexto da aula.	Adecúase completamente ó contexto da aula.	
Medidas de atención á diversidade.	Non se adoptaron medidas de atención á diversidade adecuadas.	Identificáronse as medidas de atención á diversidade a adoptar.	Adoptáronse medidas de atención á diversidade adecuadas.	
Temas transversais.	Non se traballaron tódolos temas transversais na materia.	Traballáronse a maioría dos temas transversais na materia.	Traballáronse tódolos temas transversais na materia.	
Obxectivos da materia.	Non se alcanzaron os obxectivos da materia establecidos.	Alcanzáronse parte dos obxectivos da materia establecidos para o curso.	Alcanzáronse os obxectivos da materia establecidos para este curso.	
Competencias clave.	Non se desenvolveron	Desenvolvéronse parte das	Logrouse o desenvolvemento	

ELEMENTOS A AVALIAR	INDICADORES DE LOGRO			Resultado
	Non conseguido	Conseguido parcialmente	Totalmente conseguido	
	a maioría das competencias clave relacionadas coa materia.	competencias clave relacionadas coa materia.	das Competencias clave relacionadas con esta materia.	
Práctica docente.	A práctica docente non foi satisfactoria.	A práctica docente foi parcialmente satisfactoria.	A práctica docente foi satisfactoria.	
Materiais e recursos didácticos	Os materiais e recursos didácticos non foron os adecuados.	Os materiais e recursos didácticos foron parcialmente adecuados.	Os materiais e recursos didácticos foron completamente adecuados.	
Disribución de espazos e tempos	A distribución dos espazos e tempos non foi adecuada ós métodos didácticos e pedagóxicos utilizados.	A distribución dos espazos e tempos foi parcialmente adecuada ós métodos didácticos e pedagóxicos utilizados.	A distribución dos espazos e os tempos foi adecuada ós métodos didácticos e pedagóxicos utilizados.	
Métodos didácticos e pedagóxicos	Os métodos didácticos e pedagóxicos utilizados non contribuíron á mellora do clima da aula e do centro.	Os métodos didácticos e pedagóxicos utilizados contribuíron parcialmente á mellora do clima na aula e do centro.	Os métodos didácticos e pedagóxicos utilizados contribuíron á mellora do clima da aula.	
Resultados da avaliación	Os resultados da avaliación nesta materia non foron satisfactorios.	Os resultados da avaliación nesta materia foron moderados.	Os resultados da avaliación nesta materia foron satisfactorios.	

10. AVALIACIÓN INICIAL: MEDIDAS INDIVIDUAIS E COLECTIVAS QUE SE Poidan TOMAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS.

Para a avaliación do nivel destrezas e coñecementos do alumnado, nas primeiras semanas do curso, faránse probas escritas u orales para comprobar o seu nivel de coñecemento, xa que é importante planificar estratexias metodolóxicas e de seguimento dende o principio para poder abordar os problemas que xurdan ao longo do curso escolar..

Os obxectivos destas probas son: comprobar cal é o nivel xeral da clase na materia de Música, co fin de axustar na medida do posible, a programación as necesidades do alumnado.

Identificar aos alumnos/as que presentan máis problemas no proceso de aprendizaxe. Ter en conta a aquel alumnado con necesidades educativas, con altas capacidades e con necesidades non diagnosticadas, pero que requiran atención específica por estar en risco, pola súa historia familiar, etc.

Saber as medidas organizativas a adoptar: Planificación de reforzos, ubicación e espazos, xestión de tempos grupais para favorecer a intervención individual.

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Posto que resulta inevitable atopar nun mesmo grupo alumnos coas mesmas capacidades, motivacións e intereses, intentarase satisfacer na medida do posible as necesidades educativas individuais, tratando de dar resposta ás súas principais necesidades.

Cando e considere necesario, realizaranse adaptacións curriculares, modificando o material utilizado, método, tempos, actividades, etc, para intentar adaptarse ao nivel de cada alumno na medida do posible.

As actividades que se susciten deben situarse entre o que os alumnos xa saben facer de xeito autónomo e o que son capaces de facer coa axuda do profesor ou dos seus compañeiros, de forma que non sexan nin demasiado fáciles e por conseguinte pouco motivadoras para algúns alumnos, nin que estean tan afastadas do que poden realizar, o que lles resultaría igualmente desmotivador, e contribuiría a crear unha sensación de frustración nada favorable para a aprendizaxe.

Intentarase xa que logo atender á diversidade de distintas formas:

- Diversificando a información conceptual para que cada grupo de alumnos, segundo o criterio do profesor, poida elixir os máis adecuados.

- Asumindo a existencia de diferenzas no interior do grupo e propoñendo exercicios de diversa dificultade de execución.
- Sinalando cales son as actividades que se consideran realizables para a maioría.
- Facilitando unha avaliación individualizada na que se fixen as metas que o alumno ha de alcanzar a partir de criterios derivados da súa propia situación persoal.

MEDIDAS A TOMAR:

En relación cos contidos

- Coñecer o nivel inicial que trae cada alumno nos distintos bloques de contido del currículo; en especial, no coñecemento da linguaxe musical.
- Adaptar os contidos de forma individualizada, mediante a aplicación metodolóxica en cada caso, tendo en conta: O interese mostrado polo alumno, as posibilidades de alcanzar os obxectivos propostos no currículo, a metodoloxía participativa que tentará crear unha presión colectiva para os alumnos máis remisos ao esforzo que estimule a súa aprendizaxe.
- Controlar o ritmo de ensino-aprendizaxe para aqueles que teñen unha mellor capacidade, co fin de non prexudicar o seu avance intelectual e expresivo, e posibilitar ao máximo o aproveitamento das súas capacidades.
- Ter en conta os contidos básicos de cada unidade para establecer prioridades.

En relación coas estratexias didácticas:

- Diversificar as actividades de aprendizaxe, tanto en dificultade como en que se permitan distintas modalidades de aprender, tendo en conta os estilos de aprendizaxe.
- Agrupar aos alumnos de distintas formas na aula, de maneira que o traballo fágase individualmente ou en pequenos grupos heteroxéneos, utilizando os espazos de modo creativo e de modo que se favoreza a participación.

En relación coa avaliación:

- Establecer a avaliación inicial, como práctica habitual ao principio de curso.
- Ter en conta as actividades de avaliación sumativa, tendo unha gradación das actividades, que estableza unha diferenciación entre os diversos niveis de adquisición da contidos da área.
- Propoñer uns obxectivos diferenciados segundo as posibilidades reais de desenvolvemento do alumno sobre todo naqueles casos en que se teñan alumnos de integración e de diversificación.

En relación coas actitudes

- Favorecer un espírito positivo e optimista resaltando os aspectos positivos dos coñecementos, que estimule a integración do grupo e o espírito de tolerancia.

12.. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

De todos é sabida a importancia que os temas transversales teñen na educación dos nosos alumnos, por iso é polo que sexa tan conveniente traballálos dende todas as áreas.

No que respecta ao área de música, debido ao seu carácter interdisciplinar e globalizador e imposible facer unha programación dos temas transversais posto que son temas que se tocan ao longo do todo o curso e das distintas unidades didácticas., pero sí podemos indicar de que xeito contéplanse recóllense neste proxecto a través dous diferentes obxectivos e contidos.

A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento serán etemas transversais a todas as unidades, xa que estos temas son a base para un óptimo desenvolvemento académico..

No ámbito da educación e a seguridade viaria, promoveranse accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, coa finalidade de que os/as alumnos/as coñezan os seus dereitos e deberes como usuarios/as das vías, en calidade de peóns, viaxeiros/as e condutores/as de bicicletas ou vehículos a motor, respecten as normas e os sinais, e se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico.

- **Educación moral e cívica:**

A música contribúe a fomentar actitudes de colaboración dado que require fundamentalmente o traballo en grupo e desenvolve a conciencia da tarefa colectiva, propiciando unha convivencia onde os conflitos e enfrontamentos individuais supéranse en beneficio dun esforzo común.

A educación na tolerancia fronte aos distintos estilos e expresións musicais, forma parte do modo que ten a música de educar para a convivencia.

Os problemas de contaminación acústica e as distracciónes que poden ter a súa orixe no uso inadecuado da música mentres circulamos (xa sexa como peatones ou como condutores) poden ser tratados en relación cos contidos do área.

Así mesmo este tema, trabállase a través da: participación responsable nas actividades musicais; asunción do papel que a cada un adxudíqueselle; o respecto as normas establecidas, especialmente para as actividades en grupo; tomando conciencia e asumindo as propias limitacións e as alleas, achegando ideas e respectando as dos demais para conseguir un mesmo obxectivo entre todos, e incluso superando a timidez, etc.

- **Educación para a saúde:**

A música contribúe a crear hábitos de higiene física e mental permitindo un desenvolvemento san, o aprecio do corpo e o seu benestar, unha mellor calidade de vida e unhas relacións interpersonales baseadas na autoestima das persoas.

Debemos educar ao neno para que coide os seus hábitos higiénicos, e para que sexa consciente das condutas que poden prexudicar a súa saúde. Os contidos relativos á técnica vocal relaciónanse directamente con devandito tema transversal.

A actividade vocal e instrumental axudan ao alumno a mellorar de forma natural as súas funcións orgánicas (respiración, dominio e control corporal, etc) e facilitan a comprensión das diferenzas na formación e desenvolvemento das voces masculina e feminina durante a pubertad.

- **Igualdade entre os sexos:**

A propia natureza da música pon en evidencia moitas actitudes estereotipadas fronte aos papeis masculino e feminino; esta tendencia, que se manifesta noutras moitas situacións de interpretación, debe ser observada, e convenientemente tratada no aula para fomentar a participación de todos sen distinción ningunha.

A práctica vocal e instrumental proporciona unha excelente oportunidade para favorecer a tolerancia e o respecto mutuo entre o sexos, e cara ás capacidades dos demais compañeiros. Ademais, as coreografías, danza, canto e interpretación en grupo favorécese a igualdade, a convivencia e o traballo en equipo.

- **Educación para o consumidor:**

No aula débese fomentar o sentido crítico ante as continuas presións que se reciben por parte dos medios audiovisuales, especialmente a televisión.

Dende o área de música abordárase este tema mediante o estudo dos medios de comunicación e a influencia que exercen na nosa sociedade.

Ademais a educación musical pode servir para crear criterios de selección respecto de a adquisición de grabacións, instrumentos e asistencia a espectáculos; centrándose en mellorar o xuízo crítico dos alumnos/as sobre o

fenómeno musical en canto á calidade do mesmo á marxe dos intereses comerciais tan fortes neste terreo.

Así mesmo, ensinarase aos alumnos a discriminar os múltiples intereses que confluyen no consumo habitual de música e reforzar as opcións persoais ben fundamentadas.

- **Educación ambiental:**

A forte invasión sonora que produce a nosa contorna fai necesaria unha toma de conciencia da mesma que evite as repercusiones negativas do abuso sonoro. O respecto ao espazo sonoro dos demais e o uso correcto das fontes de son proporcionan un ámbito de traballo moi necesario no aula.

A música contribúe á conservación do medio ambiente desde a necesidade de identificar os problemas provocados polo ruído, a contaminación acústica, e o uso indiscriminado da música.

- **Educación para a convivencia:**

O área de música permite suscitar un elevado número de contidos actitudinais baseados no respecto aos gustos musicais dos demais, dándonos a oportunidade de presentar e respectar opinións de todo tipo en debates relacionados co feito musical e participar en actividades que nos permitan exercitar as normas de convivencia baseadas no respecto aos demais, o material do aula, etc.

- **Educación para a paz:**

A música converteuse nun vínculo internacional entre as xeracións e países. A comprensión das culturas alleas a través da audición, a práctica musical, etc, así como a análise das distintas funcións sociais da música en cada cultura, proporciona os criterios necesarios para comprender mellor aos demais e dese modo a nós mesmos, abrindo así canles de comunicación que nos acheguen a outros pobos.

13. CONTRIBUCIÓN DO DEPARTAMENTO AO PROXECTO LECTOR

A lingua como instrumento de comunicación, de mensaxes orais que se intercambian en situacións comunicativas diversas é unha constante nas clases de música, nas explicacións sobre cómo interpretar partituras, enunciado de normas para compoñer, improvisar, tocar, cantar, actuar en conxunto, etc.

Outras funcións da linguaxe, como son dialogar, expresar pensamentos, emocións, opinións, formarse un xuízo crítico e ético, acádase nas clases de música mediante a exposición das características musicais presentes nas audicións,

enmarcando a obra, así como mediante a expresión dos propios gustos, a través da elaboración de opinións fundadas, xuízos de valor e mesmo aprendendo a utilizar os termos axeitados para describir unha determinada peza musical.

Nas clases de música a linguaxe utilízase como instrumento de representación, comprensión e interpretación da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización do pensamento a través da lectura comprensiva dos textos explicativos da materia, onde se tratan os contidos teóricos referidos ao uso e interpretación da simboloxía da linguaxe musical, ao coñecemento de estilos e etapas creativas, á ciencia organolóxica, ou mesmo a través do procesamento da información que se difunde sobre intérpretes e compositores.

A través da lectura comprensiva dos enunciados das actividades propostas, e da lectura dramatizada de libretos operísticos ou zarzuelísticos e das letras de cancións, se desenvolve esta competencia básica.

Moitos dos contidos da asignatura trabállanse visualizando películas e documentais e traballando os contidos de maneira oral e escrita, dado que moitos destes materiais audiovisuais están en inglés subtulado, se traballa tamén o uso funcional dunha lingua estranxeira.

Durante as clases adícanse alomenos dez minutos á lectura comprensiva de textos nos que se expoñen polo xeral os contidos propios da materia. Trala lectura, os alumnos responden oralmente ou por escrito a cuestións sinxelas, a través das que relacionan e explican o fragmento de texto lido na clase.

Todas as actividades propostas na clase, constan dun enunciado que teñen que ler e entender para poder solventar axeitadamente.

Do mesmo xeito, este Dpto colabora co centro no seu propio proxecto lector que inclúe 20 min de lectura silenciosa na aula que van distribuíndose por semanas e de forma alterna nas distintas horas de clase

Da meirande parte das cancións rock e pop propostas adxuntamos as letras, que os alumnos seguen para comprender o significado e o sentido da música, polo que trabállase tamén unha lingua estranxeira, en concreto, o inglés.

14. CONTRIBUCIÓN DO DEPARTAMENTO AO PLAN TIC

A gran oferta de fontes de información dixital, especialmente a través de Internet, enfróntanos como docentes á necesidade de dotar aos alumno dunha serie de coñecementos que vaian máis alá da habilidade tecnolóxica que, doutra banda, adoitan dominar mellor que nós.

Na actualidade faise imprescindible a familiarización do alumnado co manexo e lectura de publicacións dixitais e coa consulta de fontes de información electrónica en todas as áreas do currículo. Dende a área de música, os tipos de actividades que se lles poden propor son moi variadas e poden orientarse ás tres fases do tratamento da información:

- **Consultar información electrónica.**, é dicir a través de internet xa sexa enciclopedias dixitais; páxinas web dun tema concreto, seleccionar as máis interesantes; buscar nos catálogos de bibliotecas existentes na rede, etc.
-
- **Elaborar a información** obtida mediante diferentes técnicas de traballo intelectual (clasificación, selección, comparación, resumo, redacción de textos, creación de gráficos ou imaxes, etc.) e mediante diferentes ferramentas (procesador de textos, presentacións power point, etc).
- **Exposición do resultado** a outros. Os alumno poden difundir os seus textos e traballos xa sexa en papel ou en formato dixital, mediante presentacións, edición de páxinas web, blogs, etc. Desta maneira poderemos aproveitar o canón que se instalou recentemente na aula.

15. CONTRIBUCIÓN DO DEPARTAMENTO AO PLAN DE CONVIVENCIA

Dende esta área téntarase contribuir na medida do posible ao desenvolvemento do plan de convivencia do centro, e por iso, se traballarán os seguintes aspectos:

- Xerar un ambiente escolar rico, libre, estimulante e de colaboración entre todos os membros da comunidade educativa.
- Informar sobre as normas correctas de comportamento e respecto, así como dos criterios de cualificación e os mínimos esixibles.
- Reflexionar colectivamente sobre os posibles problemas, estimulando a comunicación entre os membros da comunidade, intentando chegar sempre a consensos razoables e suxeitos a norma.
- Crear un clima de respecto e colaboración á hora de facer o traballo individual ou en equipo, así como fomentar actitudes de respecto e coidado co material del aula o el mobiliario.
- Intentar detectar canto antes os posibles problemas de acoso na aula (xa sexa este de forma evidente o máis ben súbtil) que teñen como orixe a pertenza a unha minoría étnica, ou relixiosa ou ben causado por eivas de orixe físico, diferenzas motoras ou psíquicas.
- Combater e sancionar todo tipo de comportamento violento, daniño discriminatorio o perxudicial para o alumnado e profesorado.
- Aplicar sancións pertinentes e establecer por norma o protocolo cando proceda.

16. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS Y EXTRAESCOLARES

No apartado de actividades extraescolares previstas para o vindeiro curso, este departamento, a pesar do esforzo que supone, continúa apostando pola vital importancia que ten para o aprendizaxe dos alumnos a asistencia destes a calquer tipo de evento musical, en directo, e por iso, ten prevista a súa participación nen calquer tipo de eventos deste tipo que poidan ir surxendo ao longo do curso. Talleres organizados polo INGAEM, etc así como concertos e actuacións nas que participen os propios alumnos como protagonistas, e non sóamente como espectadores etc.

No 1er trimestre está prevista unha saída para **asistir á representación da ópera O loro de Carlos V**, con data 5 de decembro

Ao igual co ano pasado, este departamento sigue apostando pola educación en valores, e por isto, que en colaboración co Departamento de Relixión prevese a asistencia no primeiro trimestre as charlas de **Kliquers** (propostas para alumnado da ESO) data aúñ por determinar, e no mes de Maio ao congreso **Lo que de verdad importa**, propostas para o alumnado de Bacharelato. Ambas actividades son de carácter gratuíto, e pretenden achegar aos novos, valores universais como a tolerancia, a superación, o respecto ou a solidariedade a través de relatorios testemuñais.

Nestes congresos, os rapaces escoitarán historias de vida impactantes que lles fan reflexionar sobre as súas prioridades e darse conta do que de verdade importa para eles.

Asímesmo, este curso, igual co ano pasado, intentarásese organizar un **Musical**, coa participación do alumnado de 4º, 1º e 2º de Bach, si bien e necesario contar para iso coa predisposición do alumnado e tamén dos compañeiros doutros departamentos que poidan axudar na súa realización.

Aínda que estas actividades no sexan obrigatorias, e conveniente a participación do alumnado nelas pola súa finalidade didáctica, polo que a non participación, será penalizada coa realización dun traballo compensatorio o calquer outro tipo de actividade.

17. MECANISMOS DE REVISION, AVALIACION E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA.

Considerarase conforme a programación se se cumpre ao menos un 75% dos contidos programados ao principio do curso.

Se non hai unha desviación na programación por avaliación máis aló dun 20% dos contidos programados.

Sería igualmente conforme ou válida a programación, aínda que non se acadase o 75% antedito, se as razóns ou motivos son de carácter externo: perdas de horas de clase por razóns de diversa índole; ou se os niveis iniciais dos alumnos, especialmente nos aspectos de carácter lingüístico nas súas linguas maternas, se non se cumpren os ritmos de adquisición dos contidos previstos ou se o seu baixo nivel de cumprimento é atribuíble claramente a unha falta de implicación e traballo do alumnado.

Sería conforme aínda que non se levaran a cabo as actividades extraescolares programadas no caso de que non se realizasen por razóns alleas a nós, ou pola baixa participación do alumnado nas mesmas ou o excesivo custo económico que implicasen.